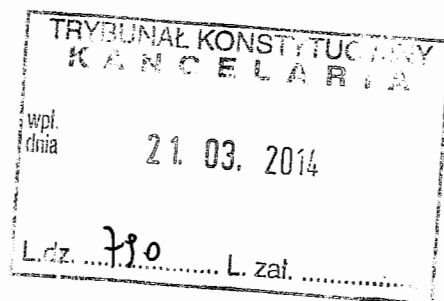

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

DOLiS-072-7/14 / 21309

Warszawa, dnia 19 marca 2014 r.

Pan Andrzej Rzepliński
Prezes
Trybunału Konstytucyjnego
Trybunał Konstytucyjny
Aleja Jana Chrystiana Szucha 12 A
00 – 918 Warszawa
dot. sprawy
Sygn. akt K 33/13

szanowny Panie Prezecie

w związku z pismem z dnia 12 lutego 2014 roku (data wpływu do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych 17 lutego 2014 roku) Pani Małgorzaty Pyziak – Szafnickiej – sędziego Trybunału Konstytucyjnego, Przewodniczącej składu orzekającego w sprawie wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich o stwierdzenie niezgodności art. 20 ust. 1 w związku z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 roku o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. Nr 113, poz. 657, z późn. zm.) z art. 47 oraz art. 51 ust. 1, 2 i 5 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej uprzejmie informuję, że podzielam zarzuty podniesione przez Panią prof. dr hab. Irenę Lipowicz – Rzecznik Praw Obywatelskich w – skierowanym do Trybunału Konstytucyjnego – wniosku z dnia 19 lipca 2013 roku.

Już na wstępie stwierdzić należy, iż – przyjęte ostatecznie w obowiązującej ustawie o systemie informacji w ochronie zdrowia (art. 19 ust. 1 w zw. z art. 20 ust. 1 in principio – rozwiązanie prawne, zgodnie z którym tworzenie przez ministra właściwego do spraw zdrowia rejestrów medycznych (zawierających – co oczywiste – dane o stanie zdrowia, czyli dane podlegające szczególnej ochronie zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie

danych osobowych – t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.) będzie się odbywać na podstawie aktów wykonawczych (rozporządzeń tegoż ministra) budziło zasadnicze wątpliwości organu do spraw ochrony danych osobowych w trakcie całego procesu legislacyjnego ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia. Wątpliwościom tym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych dawał wyraz zarówno w pismach skierowanych do Ministerstwa Zdrowia (pismo z dnia 9 września 2010 roku do Pana Jakuba Szulca – ówczesnego Sekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia o sygn. DOLiS-033-338/10/36114 – teza 14; pismo z dnia 12 października 2010 roku do Pana Jakuba Szulca – ówczesnego Sekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia o sygn. DOLiS-033-338/10/40146 – tezy 3 i 4), jak i do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (pismo z dnia 15 października 2010 roku do Pana Grzegorza Schetyny – ówczesnego Marszałka Sejmu o sygn. DOLiS-033-338/10/42177 – teza I i II; pismo z dnia 15 marca 2011 roku do Pana Grzegorza Schetyny – ówczesnego Marszałka Sejmu o sygn. DOLiS-033-338/10/11535/11 – tezy 5, 11 i 12). Co więcej – Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych sygnalizował przedmiotowy problem również Rzecznikowi Praw Obywatelskich (pismo z dnia 18 lutego 2011 roku o sygn. DOLiS-033-338/10/6346/11), które to pismo organu do spraw ochrony danych osobowych stanowiło być może pewien asumpt do złożenia do Trybunału Konstytucyjnego przez Panią prof. dr hab. Irenę Lipowicz – Rzecznik Praw Obywatelskich wniosku z dnia 19 lipca 2013 roku.

Niestety, argumentacja podniesiona przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych we wskazanych wyżej pismach (jak również w ustnych wystąpieniach Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych i jego przedstawicieli wygłaszanych na różnych forach) nie zyskała akceptacji ustawodawcy, który w trakcie prac dotyczących – wtedy jeszcze projektu – ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia prowadzonych w Parlamencie poprzestał na wprowadzeniu rozwiązań szczegółowych mających na celu zwiększenie poziomu ochrony praw osób, których dane będą przetwarzane w rejestrach medycznych (np. art. 19 ust. 9 ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia dotyczący *sui generis* obowiązku informacyjnego), nie odstąpił wszakże od samej koncepcji tworzenia rejestrów medycznych na podstawie rozporządzeń ministra właściwego do spraw zdrowia.

Tymczasem – w opinii organu do spraw ochrony danych osobowych – unormowania zamieszczone w art. 19 i art. 20 ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia, zgodnie z którymi minister właściwy do spraw zdrowia zyskał uprawnienie, by – w drodze rozporządzenia – tworzyć i prowadzić lub tworzyć i zlecać prowadzenie rejestrów medycznych, stanowiących uporządkowane zbiory danych i informacji o zachorowaniach,

chorobach, stanie zdrowia, metodach leczenia, diagnozowania, monitorowania postępów w leczeniu oraz zagrożeniach związanych z występowaniem niektórych chorób są wprost sprzeczne z art. 51 ust 1 i 5 oraz z art. 47 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W świetle uwarunkowań konstytucyjnych, jak również wobec jednoznacznego brzmienia art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, który to przepis uzależnia dopuszczalność przetwarzania – wymienionych w art. 27 ust. 1 tejże ustawy – danych szczególnie chronionych, w tym danych o stanie zdrowia, od istnienia zezwolenia na takie przetwarzanie w przepisach szczególnych innej ustawy, stwarzającej przy tym pełne gwarancje ochrony tych danych, rozwiązanie takie nie może zyskać akceptacji. Prawo do ochrony prywatności i prawo do ochrony danych osobowych są prawami osobistymi gwarantowanymi przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej (odpowiednio art. 47 i art. 51), a więc ograniczenie w zakresie korzystania z tych praw – jakim niewątpliwie jest przymusowe umieszczenie szeregu informacji dotyczących osoby fizycznej w rejestrze prowadzonym przez naczelną organ administracji państwowej (lub na jego zlecenie) – wymaga regulacji rangi ustawowej (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP). Co więcej – jak stwierdził Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu postanowienia z dnia 31 stycznia 2007 r. (S. 1/2007): „Z zasady wyłączności regulacji ustawowej w sferze praw i wolności wynika, iż Parlament nie może w dowolnym zakresie „cedować” funkcji prawodawczych na organy władzy wykonawczej. Zasadnicza regulacja pewnej kwestii nie może być domeną przepisów wykonawczych, wydawanych przez organy nienależące do władzy ustawodawczej. Nie jest bowiem dopuszczalne, aby prawodawczym decyzjom organu władzy wykonawczej pozostawić kształtowanie zasadniczych elementów regulacji prawnej. Także art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga regulacji ustawowej w tych wszystkich unormowaniach, które dotyczą ograniczeń konstytucyjnych praw i wolności jednostki. W takim wypadku zakres materii pozostawianych do unormowania w rozporządzeniu musi być węższy niż zakres materii ogólnie dozwolony na tle art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Artykuł 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej silniej bowiem akcentuje konieczność szerszego unormowania rangi ustawowej i zawęża pole regulacyjne pozostające dla rozporządzenia”. Wbrew zaś przedstawionemu wyżej stanowisku Trybunału Konstytucyjnego, w myśl – zakwestionowanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich – unormowań ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia całość regulacji odnoszących się do przetwarzania, wysoce wrażliwych dla jednostki, danych dotyczących jej stanu zdrowia, chorób i leczenia ma znaleźć się w rozporządzeniach wydawanych przez ministra właściwego do spraw zdrowia, a więc aktach prawnych o randze znacznie niższej niż ustawa.

Tak zasadniczej wadliwości rozwiązań przyjętych w art. 19 i art. 20 ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia nie może – w ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych – konwalidować wprowadzenie przez ustawodawcę rozwiązań zwiększających poziom ochrony praw osób, których dane będą przetwarzane w rejestrach medycznych (prawo osoby do zgłoszenia sprzeciwu wobec przetwarzania jej danych w rejestrze medycznym – art. 19 ust. 4 ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia, obowiązek informacyjny – art. 19 ust. 9 ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia).

Dlatego też Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wnosi o uwzględnienie przez Trybunał Konstytucyjny wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 19 lipca 2013 r. dotyczącego stwierdzenia niezgodności art. 20 ust. 1 w związku z art. 19 ust. 1 ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia z art. 47 oraz art. 51 ust. 1, 2 i 5 w zw. z art. 31 ust. 3 oraz z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

z
Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
z up. Z - ca Generalnego Inspektora
Andrzej Lewiński